

PARLEM DELS ESPAIS
CULTURALS DE SITGES

CRITERIS
D'INTERVENCIÓ

PARTICIPA EN LÍNIA A
DECIDIM.SITGES.CAT

Ajuntament
de Sitges

L'ESCORXADOR

INFORMACIÓ PATRIMONIAL

És un edifici aïllat, de planta basilical amb un porxo davanter, que ocupa gairebé la totalitat de l'amplada de la façana. Constructivament parlant, l'edifici s'assenta sobre una zona de sòcol de carreus de pedra disposats com si es tractés d'un paredat comú. Els elements estructurals de suport estan fets de maó vist, la qual cosa contrasta amb la resta de murs que disposen d'un revestiment senzill d'arrebossat simple pintat de color blanc. És a dir, s'estableix així una bicromia que dóna caràcter al conjunt.

El porxo davanter se sustenta gràcies a quatre pilars de maó i dues pilastres adossades a la façana; dits pilars disposen de base i una línia d'imposta (també de maó) d'on arrenquen uns arcs escarsers que suporten la coberta a una sola vessant, feta de teules i amb un ràfec mixt, és a dir, combina filades de maó de cantell amb filades de teules. Només disposa de dos accessos a l'interior, el primer situat dins zona de porxos i el segon a la façana contrària, tot seguint l'eix longitudinal de l'edifici. Dites portes són senzilles, amb una llinda en forma d'arc escarser formada per maons col·locats al sardinell; els brancals no hi són indicats amb cap tipus de material diferenciador. El mateix succeeix a les façanes laterals, les quals disposen de vuit finestres cadascuna de les mateixes característiques que les descrites a les portes, entre les quals s'organitzen uns pilars de maó estructurant l'espai en vuit trams. En el frontis i damunt del porxo se situen tres finestres parelles esglaonades, aquestes sí, amb brancals, llindes i ampits de maó, tot emmarcant-les. Damunt d'aquestes finestres hi ha un plafó ceràmic emmarcat amb la següent inscripció "ESCORXADOR / MAIG 1925".

L'espai central que sobresurt en alçat corresponent al cos central de la planta basilical, està envoltada de finestres que il·luminen l'interior, en concret tres per a cada tram de l'edifici. Són uns elements senzills (brancals, llindes i ampits rectes sense cap tipus d'element decoratiu) però que acompleixen la doble funció d'il·luminar i ventilar l'interior.

A la façana posterior es disposa una passera que comunica un edifici de nova planta amb l'antic escorxador mitjançant una porta situada damunt de la situada a la planta baixa descrita amb anterioritat.

Segons els Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges, aquest edifici disposa del tipus de protecció II. La finca està catalogada com una construcció de tipus C. El projecte original es conserva a l'Arxiu Municipal de Sitges.

S'hi va dur a terme una reforma l'any 1991.

Història

L'any 1887 l'Ajuntament de Sitges va començar a copsar la necessitat de construir un nou escorxador i enderrocar l'antic que estava situat al centre del poble. El nou se situaria a les afores i es dotaria de millors condicions higièniques, de més capacitat i d'una distribució interior més racional. Calia, doncs, cercar un emplaçament adient, especialment proper a un bon aprovisionament d'aigua per a garantir la neteja de les instal·lacions, fet que aconsellava també una ubicació propera al mar. Segons es dedueix de la documentació de l'època i especialment dels diversos articles publicats per "L'Eco de Sitges" únicament hi havia dos terrenys de propietat municipal que complissin aquests requisits; finalment es va decidir construir el nou escorxador en el terreny anomenat "la caseta d'en Biroosa" al final del passeig de la Ribera. El projecte va ser encarregat a l'arquitecte Gaietà Buïgas l'any 1888 i va ser inaugurat el 30 de juny de 1889. Ja a inicis de la segona dècada del segle XX, Josep Mª Martino va dur a terme la reforma que donaria lloc a l'edifici actual que data de 1920. Posteriorment, l'any 1926, s'afegiren els corrals i altres annexes.

L'autor de l'edifici, l'arquitecte Josep Mª Martino i Arroyo (1881-1957), és un dels arquitectes que més ha treballat a Sitges, destacant en la seva producció nombroses cases unifamiliars aïllades de la urbanització de Terramar, així com edificis entre mitgeres. Cal mencionar especialment els projectes de l'edifici de Correus, l'ampliació del Casino Prado i el propi Escorxador. Se'l considera un dels màxims exponents de l'arquitectura noucentista sitgetana.

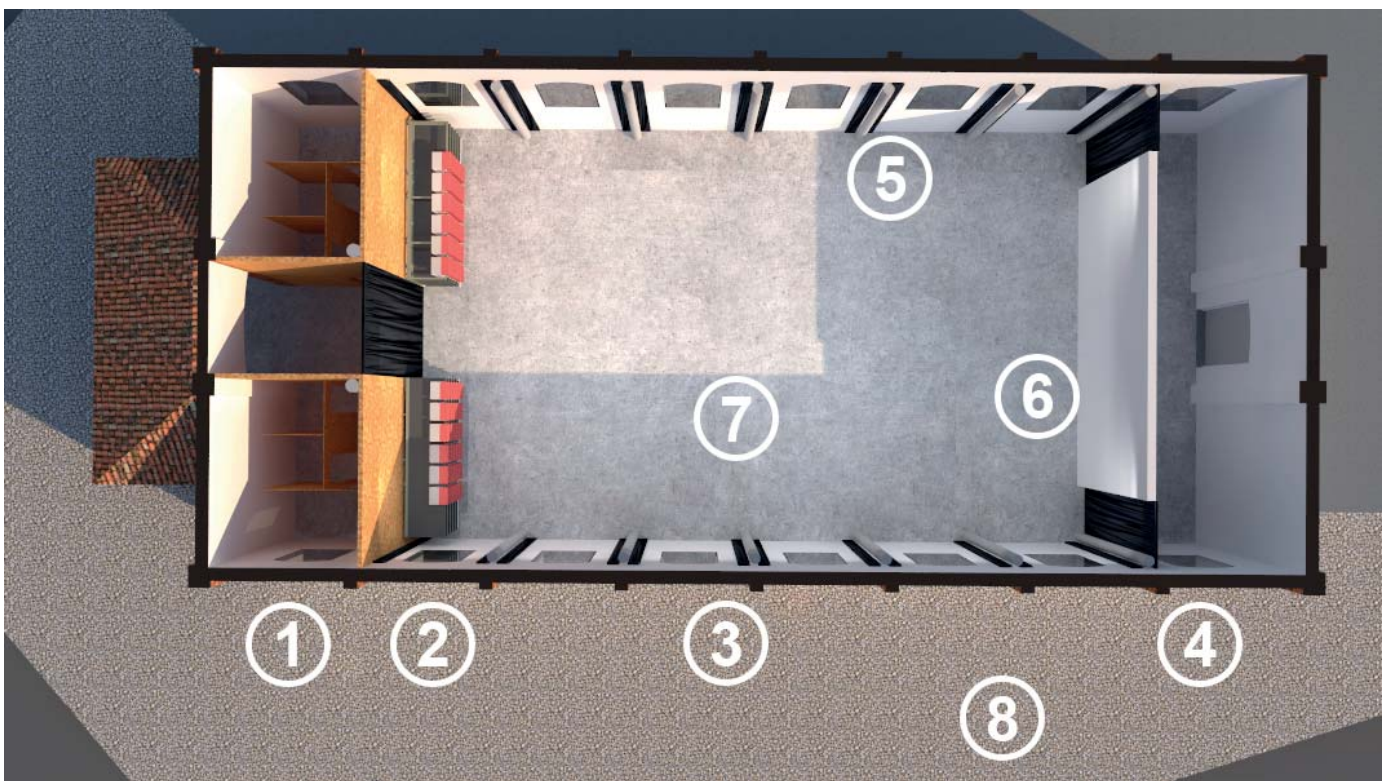
PROPOSTA INICIAL DE LA REGIDORIA DE CULTURA

Sala escènica municipal i polivalent per donar cabuda a activitats teatrals i musicals a petit format, així com conferències, reunions i projeccions audiovisuals.

APORTACIONS

Aquesta proposta va ser de les més ben rebudes durant els actes de procés participatiu i a través de la web de Decidim. Diverses persones i entitats usuàries de l'espai van posar de manifest les bones característiques de partida de l'espai (com la mida o la bona acústica) així com les necessitats de millora (instal·lar lavabos i millorar la polivalència de la sala). Un comentari en línia defensava que les representacions escèniques estarien millor al Mercat Vell, però no qüestionava la resta d'activitats culturals a l'Escorxador.

CRITERIS

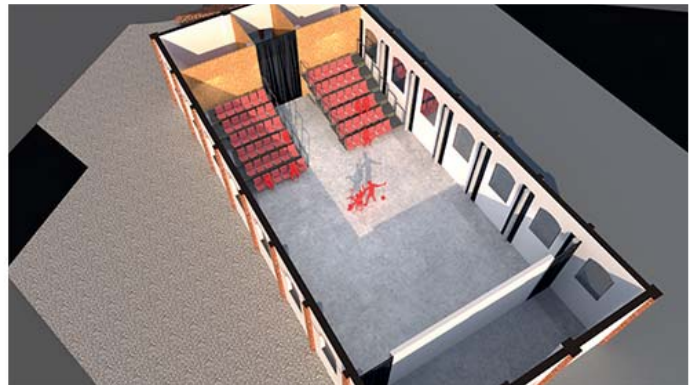
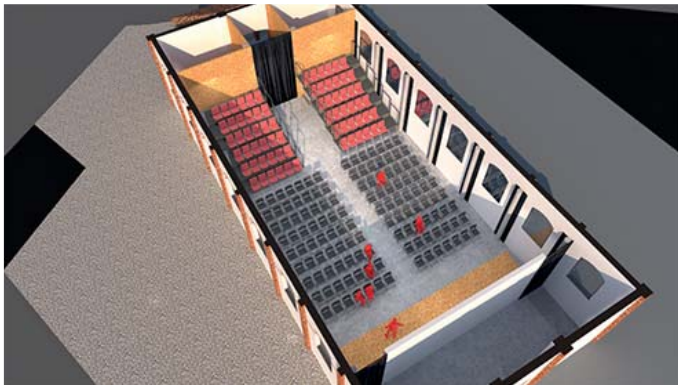

Per tal de millorar l'edifici de l'Escorxador es proposen els criteris següents:

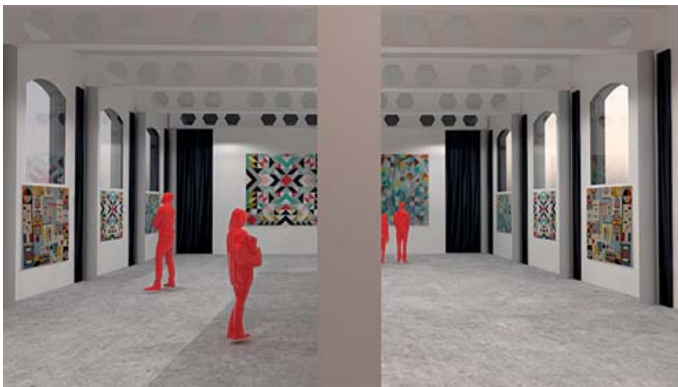
1. Lavabos, sis cabines en total segons l'aforament previst (màxim 300 persones)
2. Grades retràctils amb capacitat fins a 72 persones assegudes aproximadament
3. Espai polivalent amb capacitat fins a 126 persones assegudes aproximadament
4. Magatzem per guardar cadires i escenari
5. Cortines per enfosquir i millorar l'acústica
6. Escenari mòbil
7. Terra de formigó polit que doni més polivalència i resistència
8. Alliberar part de l'espai exterior d'aparcament per poder generar un espai exterior d'estar

A més a més, es proposa estudiar la possibilitat d'incorporar l'altell/fals sostre en l'espai, per tal de recuperar el volum original, sempre que no vagi en detriment de l'acústica de la sala.

Combinant les grades retràctils i cadires apilables o plegables aconseguiríem una polivalència entre diferents opcions (entre 70 i 200 persones assegudes), podent fer actes a peu dret, de petit format o amb el màxim aforament.

Amb les grades recollides i sense cadires ni escenari queda un espai diàfan (65m² més gran que l'actual en retirar les vitrines de l'entrada actuals) on realitzar petites exposicions, fires o reunions.

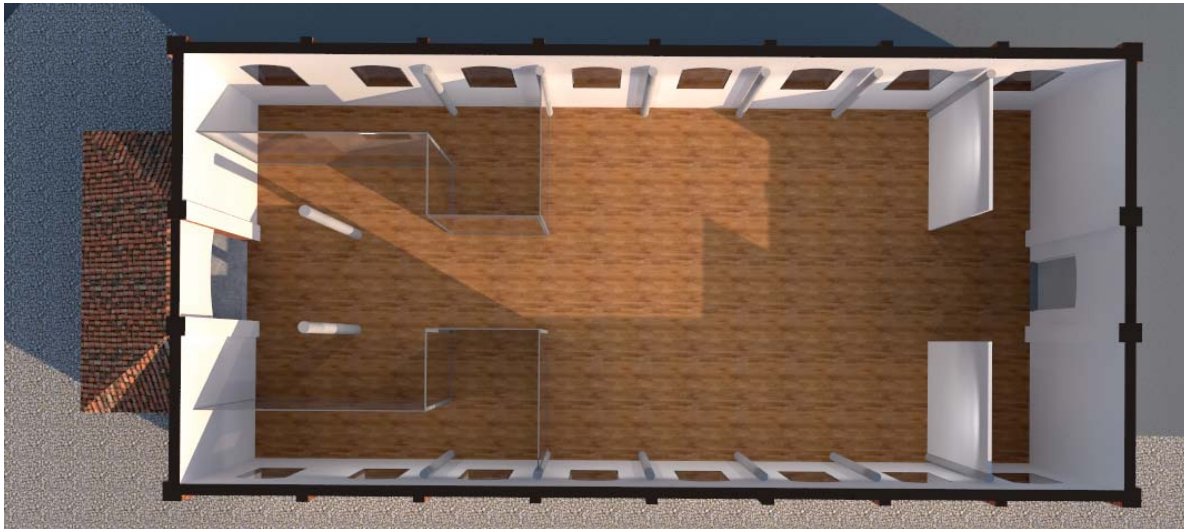

Les cortines permetrien poder enfosquir o no segons si l'activitat ho requereix. Com el material és absorbent ajuden a millorar l'acústica.

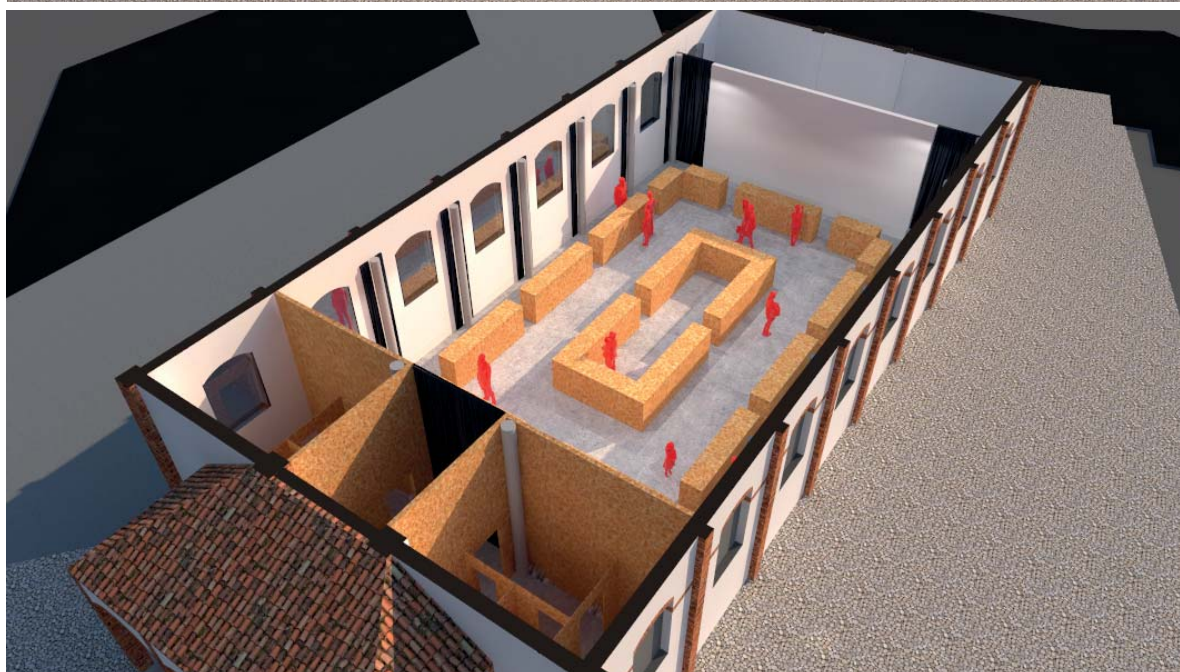
EXEMPLES

Estat actual

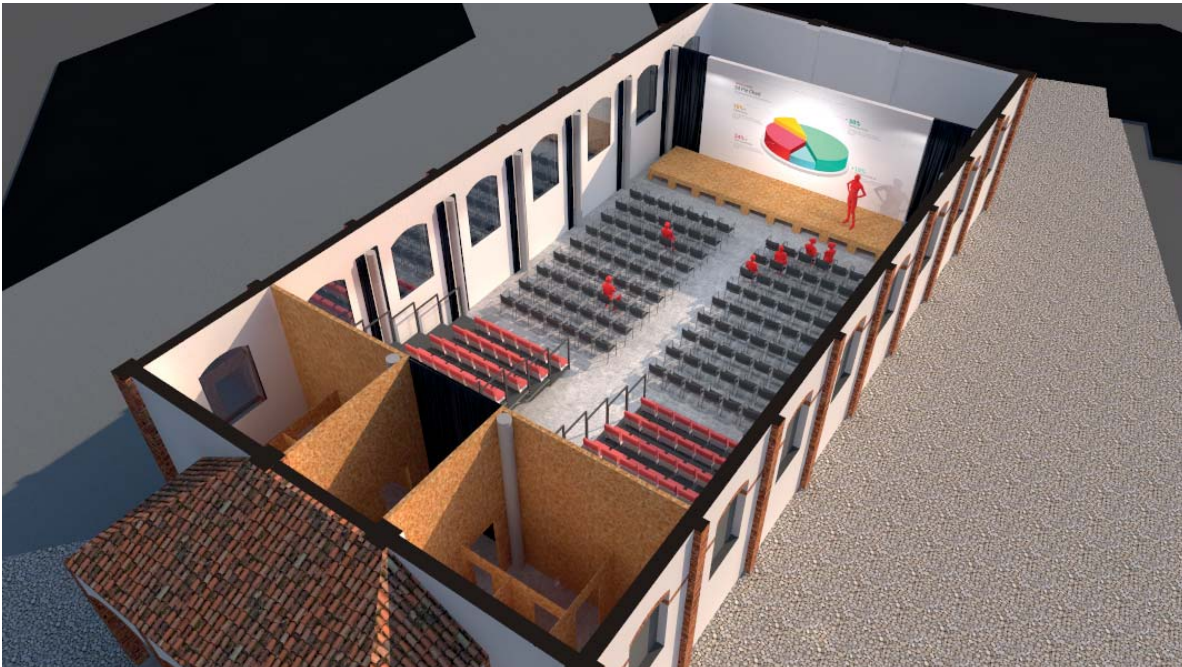
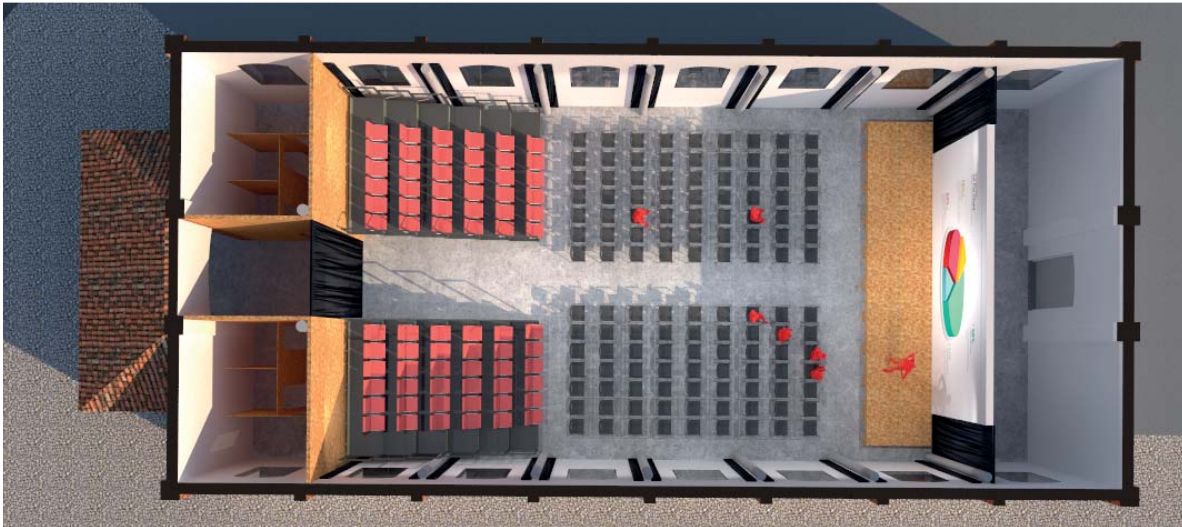
EXEMPLES

Fira

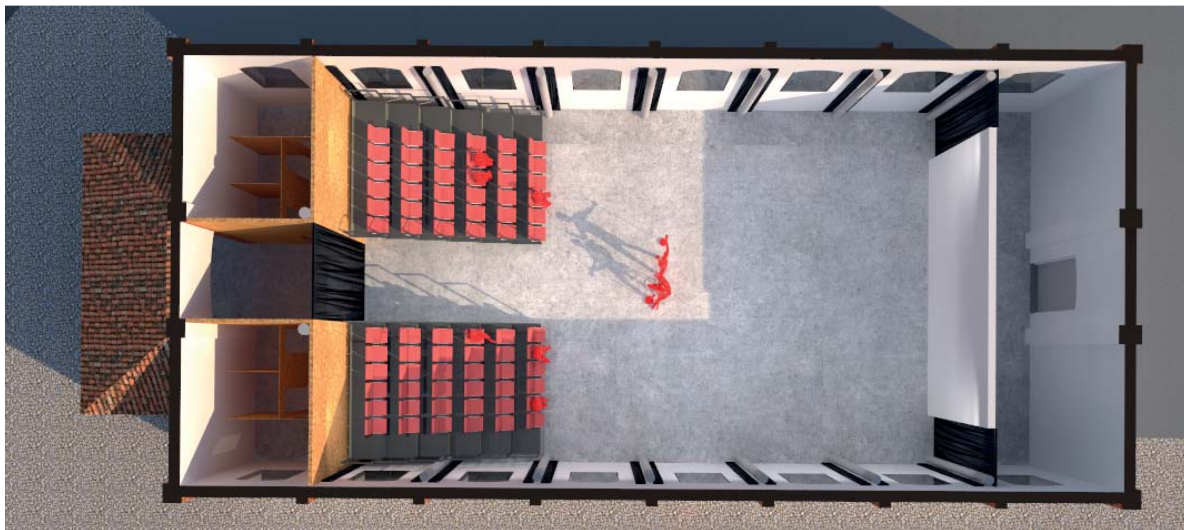
EXEMPLES

Auditori

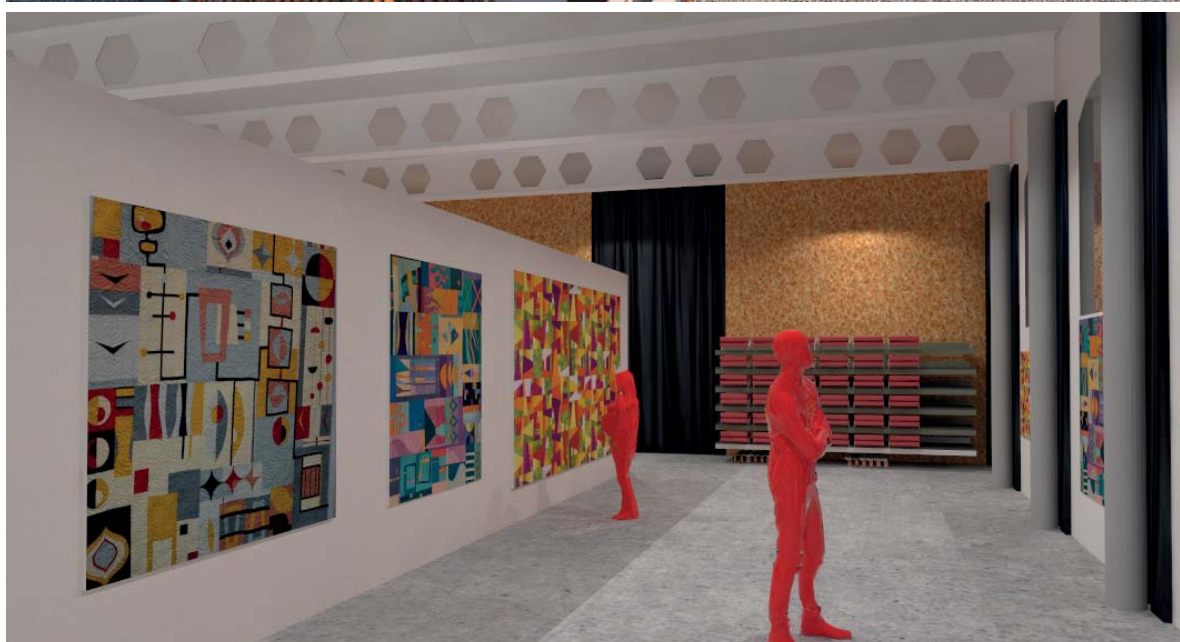
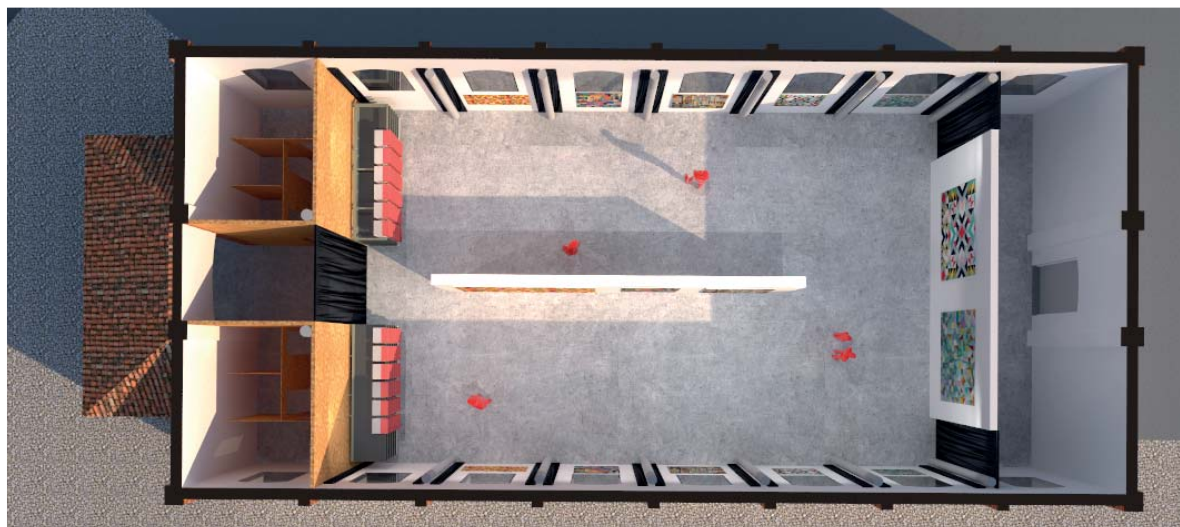
EXEMPLES

Auditori petit format

EXEMPLES

Exposició

MERCAT VELL

INFORMACIÓ PATRIMONIAL

Edifici situat en la zona més antiga del nucli de Sitges, al costat de la Casa de la Vila, que respon a la tipologia dels grans mercats municipals de la segona meitat del segle XIX. Inicialment va ser concebut a quatre vents i la seva planta presenta forma de paral·lelogram de 17 m per 20 m. Mostra una única nau, coberta a dues vessants per una estructura metàl·lica molt lleugera; les façanes són de maó d'obra vista i l'ornamentació i composició de les obertures s'adequa a les tendències modernistes que s'identifiquen amb llenguatges arquitectònics de caire neogòtic.

La façana principal presenta un eix de simetria molt marcat, determinat pel vèrtex de la teulada, sota la qual es desenvolupen dues motllures, una d'alta i escalona, i una altra menor i recta. Onze finestres proporcionen llum a l'interior. A l'entrada, destaca el gran arc escarser, tancat per una simple reixa en la que es veu l'escut de Sitges realitzat en ferro. La façana principal està flanquejada per dos cossos de serveis que sustenten una porxada decorada amb una marquesina de ferro colat, de finals de l'any 1890. En la decoració s'identifiquen elements florals, oves i quadrifolis.

Pel que fa a les façanes laterals, estan constituïdes per finestres separades per pilars i disposen d'una porta en el seu extrem nord, tancada amb reixa metàl·lica.

A l'interior destaca l'armadura conformada per un pendeló o monjo i l'ampli espai totalment diàfan.

Segons els Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges, aquest edifici disposa del tipus de protecció II. Forma part del Conjunt 3 que inclou la part més antiga del casc històric de la vila, en la que l'actuació recent més significativa fou, justament, la construcció del mercat. A nivell urbanístic es considera prioritari recuperar el pati que se situa entre el mercat i les cases anteriors a aquest.

Història

Abans de construir-se aquest edifici, el mercat de Sitges es feia al costat del castell de la vila. En transformar-se aquest indret en ajuntament, va ser necessari construir un nou espai pel mercat sitgetà, a tocar del seu emplaçament tradicional.

Aquest edifici va ser la primera construcció en ferro d'aquesta vila. Fou projectat i dirigit per l'arquitecte Gaietà Buigas i Monravà, essent la seva primera obra sitgetana. El plànols per a la seva construcció daten de l'any 1889. L'edifici va ser inaugurat el 15 d'agost de 1890. L'any 1935 es va afegir un nou cos que no presenta entitat arquitectònica significativa, però que va connectar el mercat amb altres edificacions.

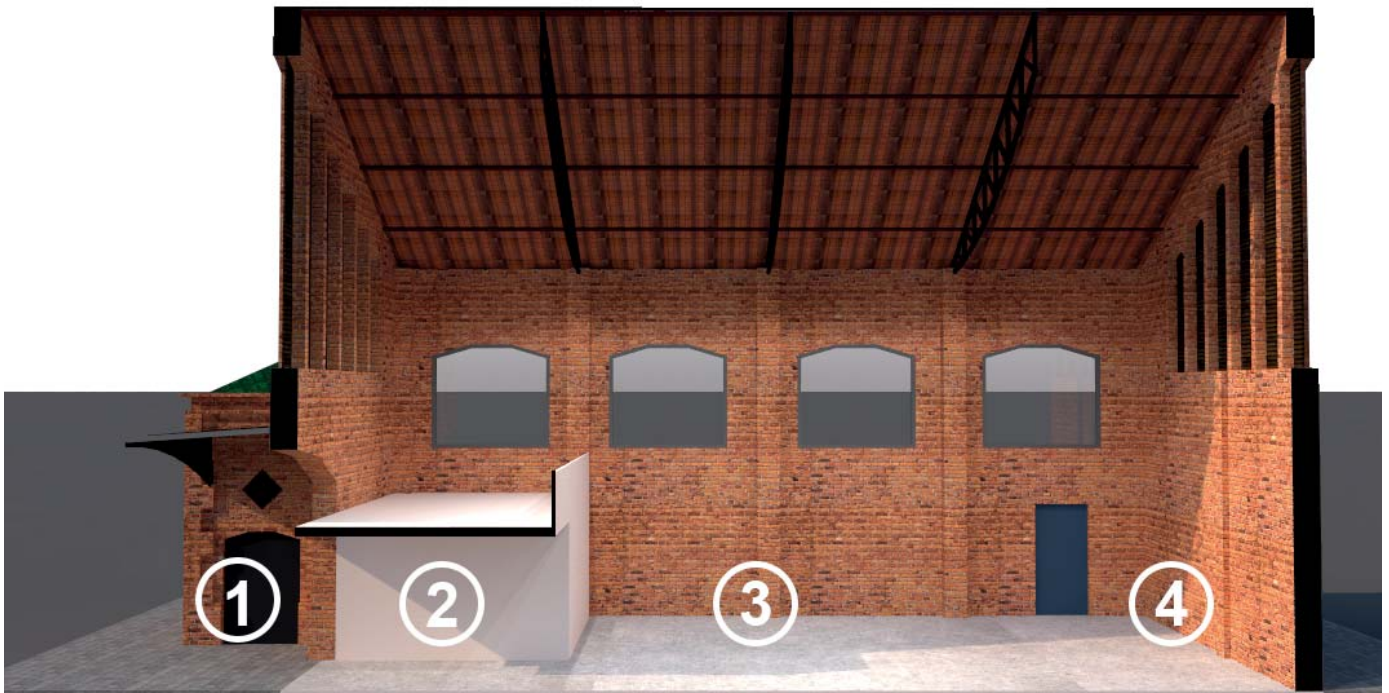
PROPOSTA INICIAL DE LA REGIDORIA DE CULTURA

Espai polivalent que pugui escollir grans exposicions nacionals, en especial d'arts plàstiques que substitueixin les exposicions temporals del Palau de Maricel. També pot acollir fires, espectacles i esdeveniments mitjà/gran format.

APORTACIONS

La majoria d'opinions al respecte de recuperar els usos culturals públics al Mercat Vell han estat positives. Degut a la cancel·lació dels actes públics no s'ha pogut realitzar cap activitat específica d'aquest espai ni s'han rebut aportacions al respecte.

CRITERIS

Per tal de millorar l'edifici del Mercat Vell als usos proposats es suggereixen els criteris següents:

1. Utilitzar els dos cossos d'entrada per serveis i/o magatzem.
2. Construir una franja de magatzem on poder guardar tot l'equipament necessari per a la polivalència de l'espai, com cadires, escenari i especialment paraments mòbils per oferir un suport expositiu. Estudiar la possibilitat que aquest cos generi un altell útil de 70m².
3. Alliberar la resta d'espai (250m²) per a activitats diverses. A peu pla cabrien unes 216 cadires.
4. Eliminar el cos final de serveis i recuperar la paret original, més visible des de l'entrada.

També caldria revisar si és necessari intervenir a la teulada.

EXEMPLES

Exposició

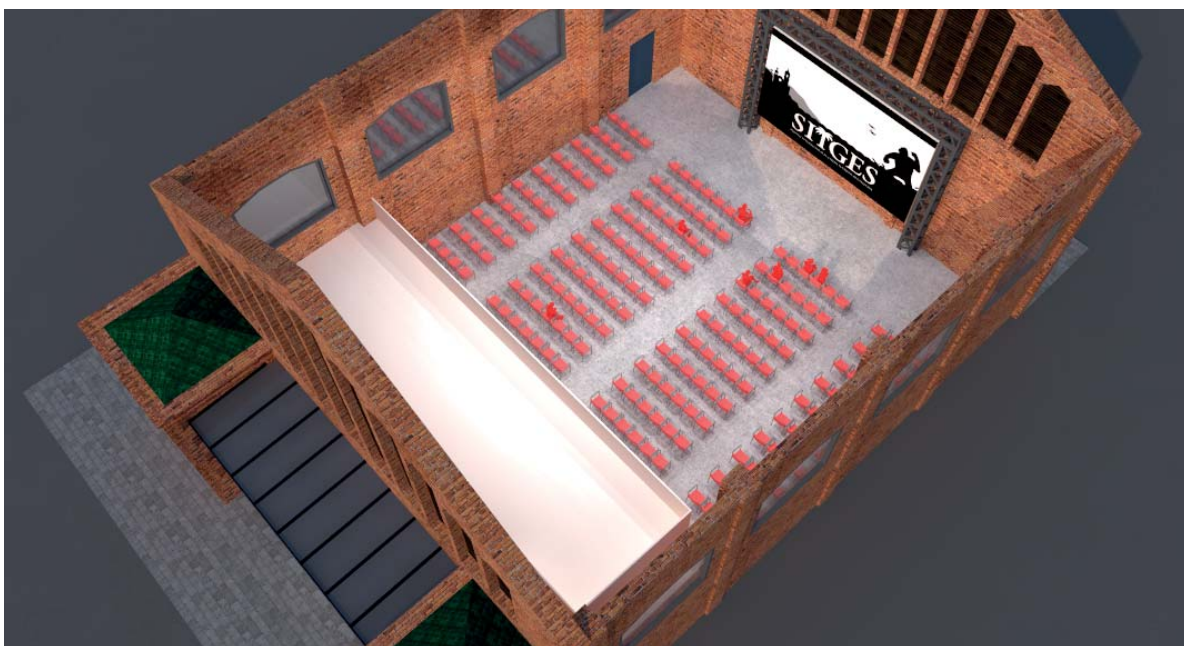
EXEMPLES

Fira

EXEMPLES

Auditori

PATRONAT

INFORMACIÓ PATRIMONIAL

Edifici construït entre mitgeres que presenta una façana-campanar dividida en dos cossos horitzontals mitjançant una cornisa motllurada. A la part inferior s'identifica la gran portalada d'accés, situada al centre i flanquejada per finestres de diferents dimensions; totes aquestes obertures presenten forma d'arc de mig punt. La part superior, és també la més estreta i de menor alçària, emfatitza les visuals verticals tot conferint majestuositat a la composició, i consta d'un gran finestral d'arc de mig punt al que s'ajusta un guardapols ogival, d'inspiració gòtica. La façana apareix coronada per una espadanya, mentre que la coberta és de teules i està disposada a doble vessant. En els murs laterals del cos superior s'identifiquen finestres d'arc apuntant. A nivell decoratiu, destaquen els pinacles emplaçats als laterals de l'edifici i els caps d'àngels que se situen a les mènsules.

Segons els Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic i Catàleg del Municipi de Sitges, aquest edifici disposa del tipus de protecció IV. La finca està catalogada com una construcció de tipus B. El projecte arquitectònic es conserva en l'Arxiu Municipal de Sitges. L'edifici té usos religiosos, socials i culturals.

Història

Segons la documentació administrativa que es conserva a l'Arxiu Municipal de Sitges, amb data de 3 d'abril de 1900, es va presentar al consistori sitgetà una sol·licitud de llicència d'obres per a enderrocar un edifici antic i construir una capella; la direcció tècnica del projecte constava a càrrec de l'arquitecte Gaietà Buïgas. L'1 de maig del mateix any es va col·locar la primera pedra de la capella que, posteriorment, va passar a ser propietat del Patronat d'Acció Social Catòlica, inaugurat l'any 1919.

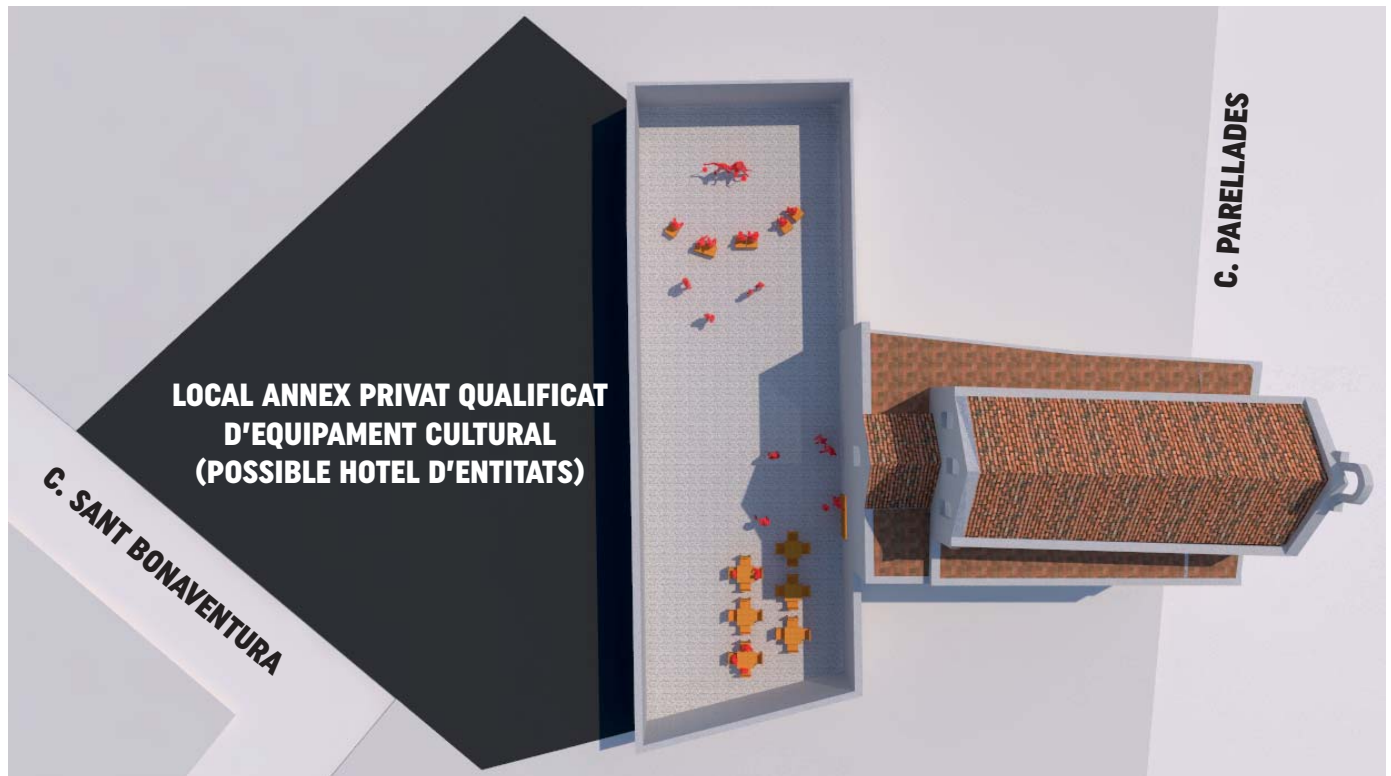
Pel que fa a l'autor de l'obra, Gaietà Buïgas i Monravà (1851-1919) destaca com a guanyador del concurs per a la construcció del monument a Cristòfor Colom inaugurat a Barcelona amb motiu de l'Exposició Universal de 1888. Va realitzar part de la seva obra a llatinoamèrica i també va exercir com a arquitecte municipal de Sitges, on una de les seves obres més conegudes és, sens dubte, el Mercat de Sitges.

PROPOSTA INICIAL DE LA REGIDORIA DE CULTURA

Centre de creació artística (arts escèniques i música) a la primera planta.

Llibreria amb servei de cafeteria a la planta baixa.

En cas de disposar del local annex incorporariem un hotel d'entitats amb ús compartit del jardí.

APORTACIONS

- L'adequació d'aquest espai es veu menys prioritària i més costosa que la de l'Escorxador.
- L'ús per assaig d'arts escèniques i música a la planta primera es rep molt bé i amb una demanda acreditada. Diverses persones i entitats demanen que aquest espai també permeti fer actes amb públic de petit format. Cal assegurar l'accessibilitat a aquest espai.
- La proposta de dedicar la planta baixa a una llibreria genera diversitat d'opinions:
 - arguments en contra: dedicar a una activitat comercial un espai municipal havent-hi altres necessitats, viabilitat real del projecte.
 - arguments a favor: manca d'aquest servei de forma estable al municipi, aprofitar l'ajuda de la Generalitat per començar la reforma del Patronat.
 - altres: hi ha preguntes sobre com seria la gestió i concessió d'aquesta activitat.
- Hi ha altres demandes d'usos no resolts en el municipi que es pregunta si no podrien satisfer-se en aquest edifici, com escola de música, espai per exposar els artistes de Sitges, Centre Cívic, Casal LGTBI, de gent gran o de joves. Es creu que es podria complementar la proposta amb altres usos, com l'exposició d'artistes locals.
- L'Hotel d'Entitats es veu positiu per totes les entitats mancades d'espai.
- En general es veu útil poder fer ús de l'interior d'illa del Patronat.

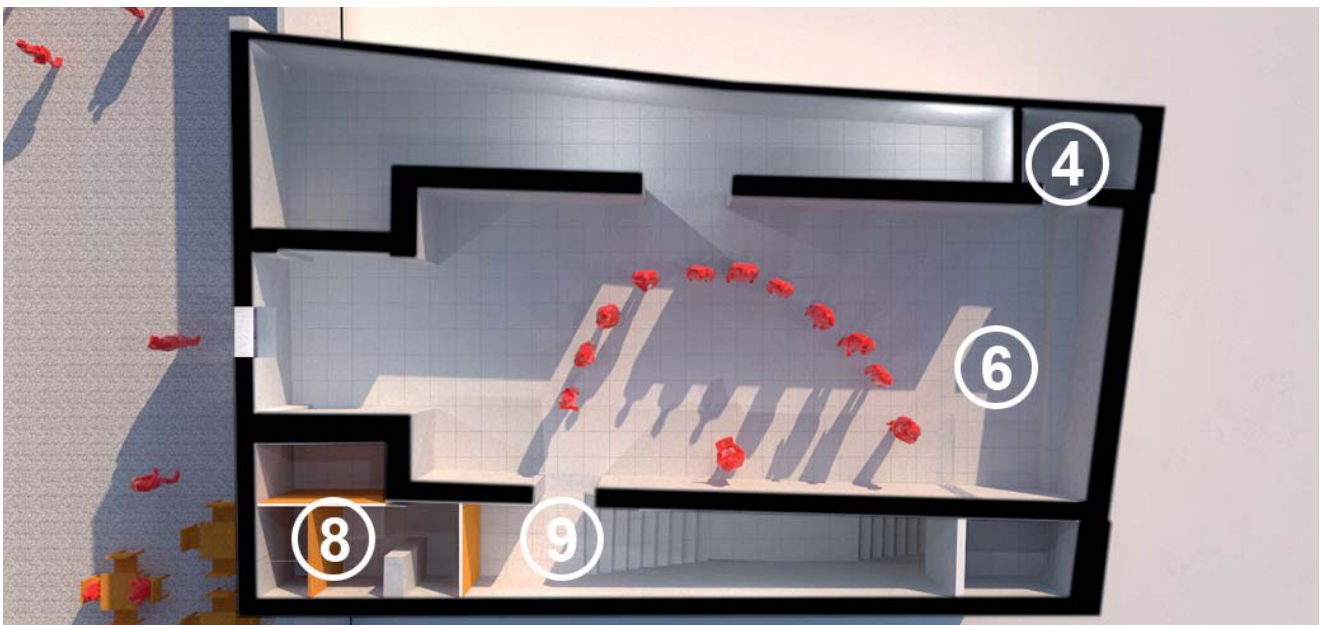
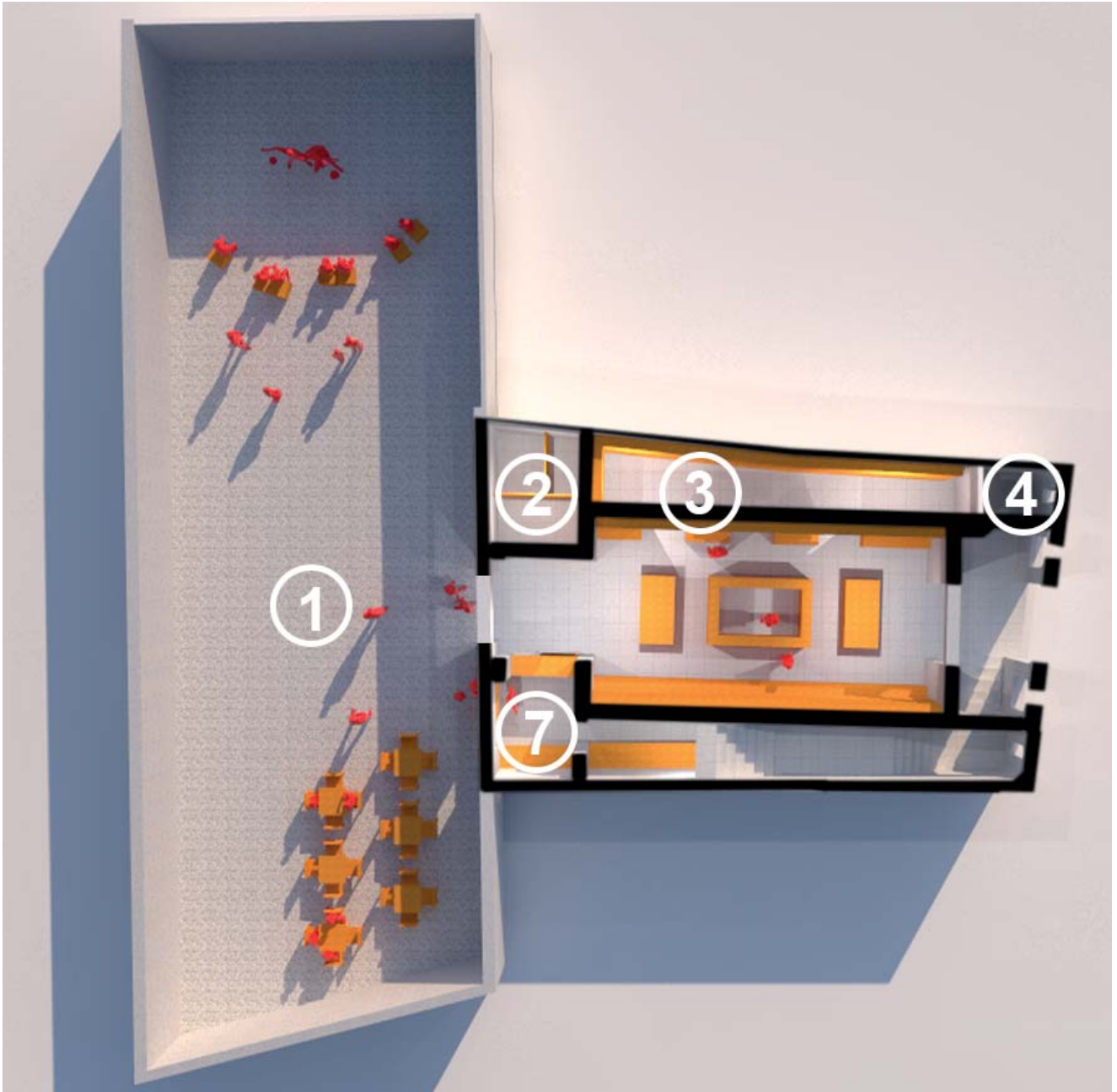
CRITERIS

Per tal d'adaptar l'edifici del Patronat als nous usos es proposen els criteris següents:

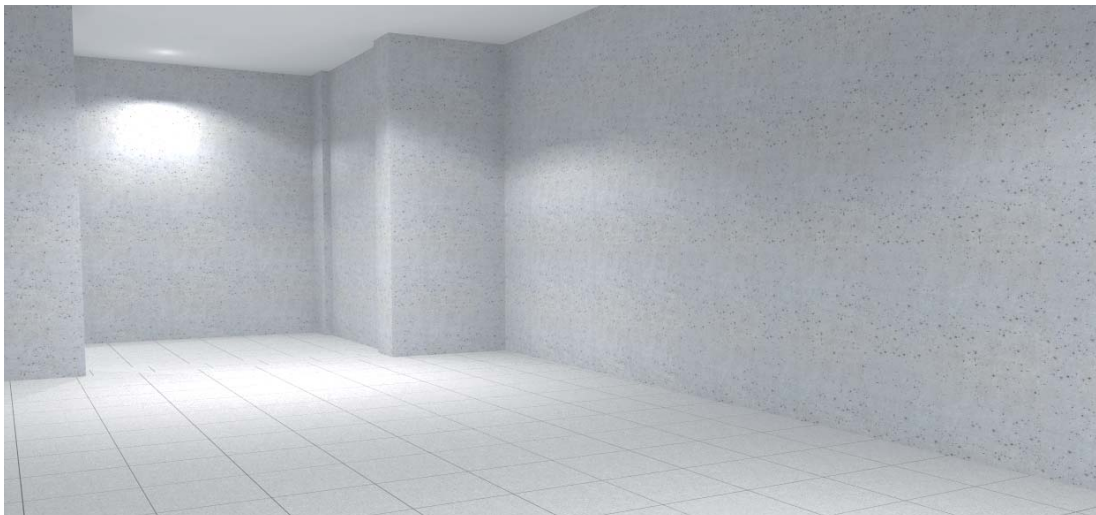
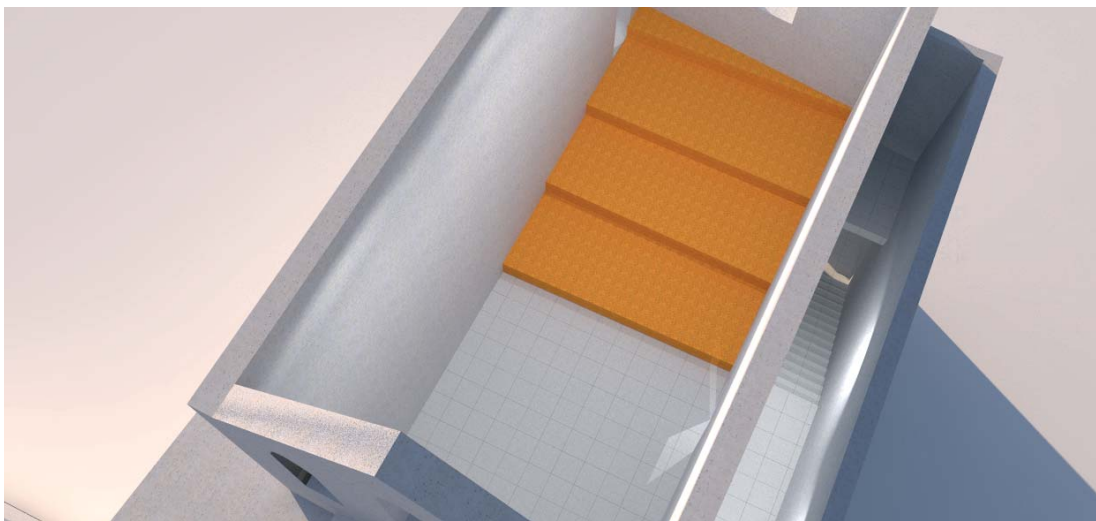
1. Habilitar el jardí com espai públic (270m²).
2. Situar banys en planta baixa.
3. Connectar els passadissos de planta baixa amb l'espai principal (espai de botiga 50+20m²).
4. Instal·lar un ascensor.
5. Rebaixar el terra de planta baixa a nivell de carrer.
6. Posar tot el terra de planta 1 al mateix nivell (espai total de 70m², 70 cadires a peu pla aproximadament).
7. Instal·lar la barra de bar (18m²).
8. Instal·lar banys complementaris a planta primera per arribar als mínims necessaris per ocupació.
9. Dividir l'escala en dos trams i canviar l'accés a planta primera.

A més a més caldria estudiar les patologies que cal arreglar de l'edifici i les millores acústiques necessàries en planta primera, tant a nivell de reverberació com de transmissió cap a l'exterior.

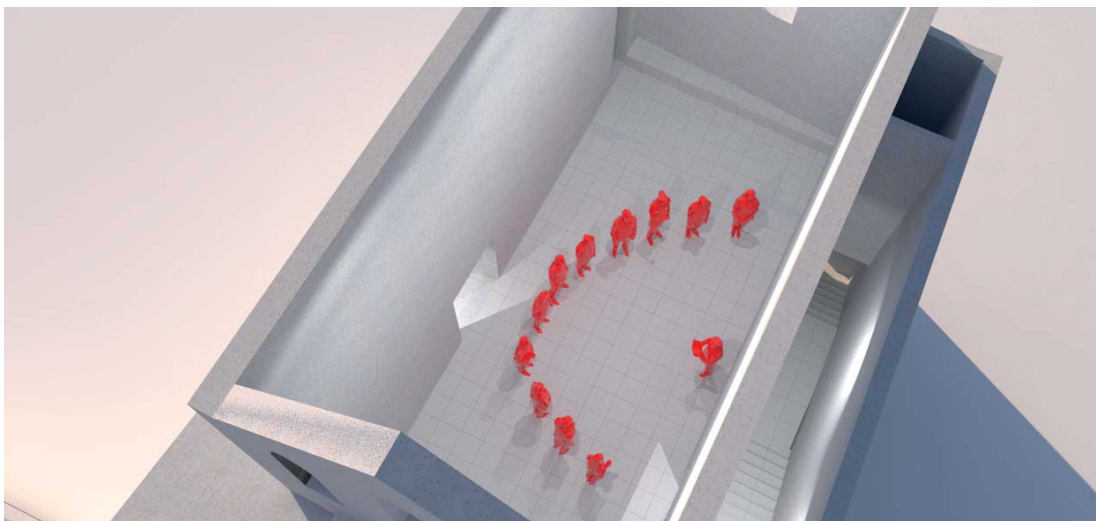
EXEMPLES

Estat actual

EXEMPLES

Llibreria-cafè en planta baixa i sala d'assaig en planta primera

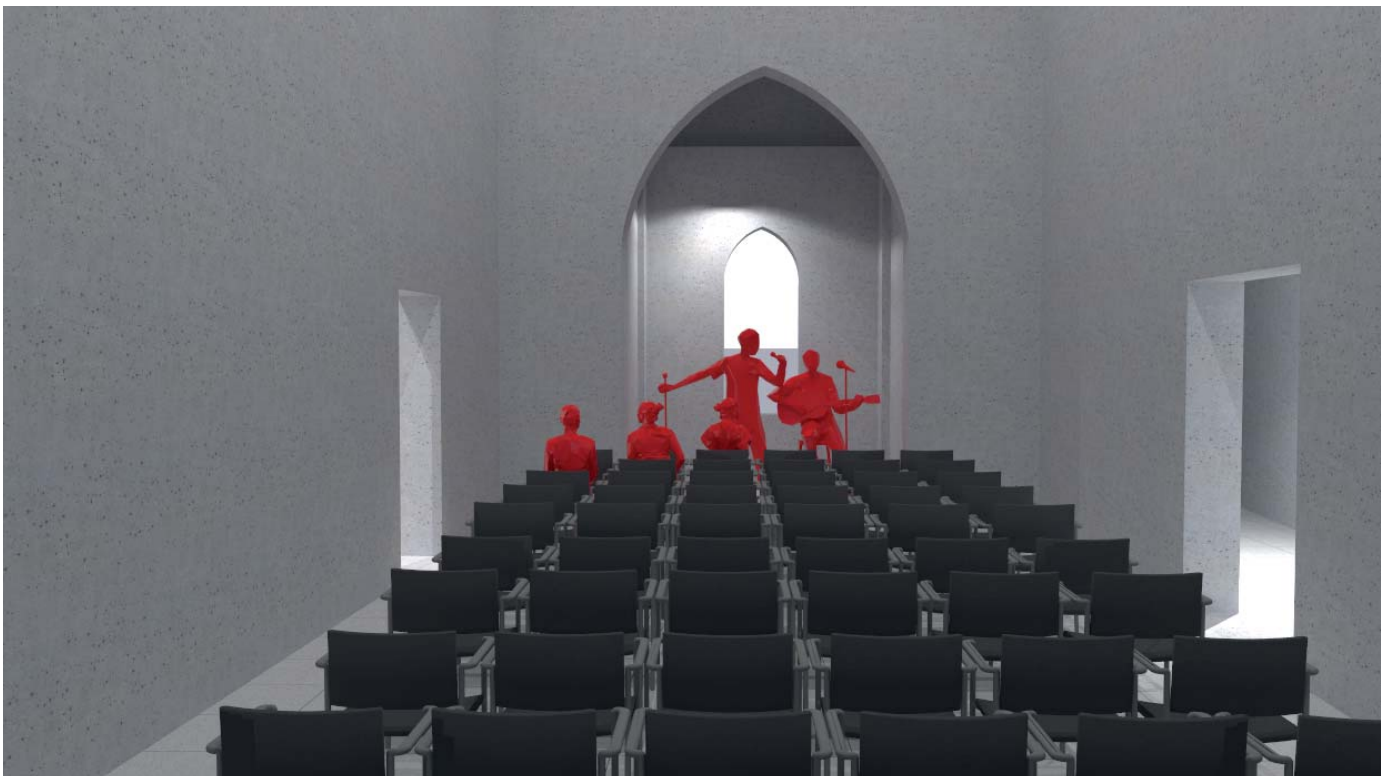

EXEMPLES

Pati per a activitats culturals i terrassa del cafè

Concert a planta primera

ALTRES

- Durant el procés diverses persones han posat de manifest la **falta de certs equipaments i espais per a usos culturals** que quedarien fora dels aquí proposats. Caldria revisar aquestes demandes i atendre-les si es considerés convenient.
- També s'han assenyalat espais municipals existents que necessiten **millores d'accessibilitat**, com el palau de Miramar.
- La **gestió dels espais actuals**, municipals o que reben ajudes municipals, ha estat un altre dels punts que s'han tractat.
- Finalment hi ha hagut una proposta concreta d'una **donació d'un fons de rajoles hidràuliques**. Diversos comentaris d'altres persones durant el procés han mostrat interès en la idea. Per la reduïda mida dels tres espais i els usos proposats i que es demanen es fa difícil compatibilitzar-ho amb una exposició permanent d'aquest tipus. Es podria estudiar la possibilitat d'utilitzar les parets de l'escala i de la sala de planta primera del Patronat d'ASC, ja que hi ha força paret lliure en comparació amb l'Escorxador. Seria un atractiu afegit per a l'espai, amb l'inconvenient que l'exposició estaria limitada als moments que no hi hagués ús d'assaig o exhibició.